

REGIONAL KUSTSAMVERKAN

Blekinge Kalmar Gotland

Anteckningar från Webbinarium om kustnära kulturarv i ett förändrat klimat

Tid: 21 maj 2024 kl 10:00-12:00

Plats: digitalt (Zoom)

Program:

Kl. 10:00-11:00:

1. Så påverkas kulturmiljöer vid kusten av klimatförändringar. *Karl-Oskar Erlandsson, antikvarie, Länsstyrelsen Blekinge*
2. Slutsatser och resultat från projektet Gestaltning av kustskydd i världsarvet Örlogsstaden Karlskrona. *Sanna Dufbäck Fornander, klimatanpassningssamordnare och Magnus Johansson bebyggelseantikvarie, Länsstyrelsen Blekinge*

Kl. 11.00 – 11.10 Paus

Kl. 11:10 – 12:00 Fördjupad dialog om utmaningar och möjligheter med att klimatanpassa kulturarv.

Deltagare:

Kommuner, länsstyrelser och myndigheter inom Regional kustsamverkan Blekinge, Kalmar, Gotland. Totalt deltog ca 50 personer under pass 1 och ca 20 personer under pass 2.

Anteckningar

Elin Sander, Länsstyrelsen Gotland, hälsade välkommen och inledde webbinariet. Karl-Oskar Erlandsson, antikvarie, Länsstyrelsen Blekinge berättade om hur kulturmiljöer vid kusten påverkas av klimatförändringar och vilka underlag Länsstyrelsen i Blekinge har tagit fram för att visa på påverkan.

Sanna Dufbäck Fornander, klimatanpassningssamordnare och Magnus Johansson bebyggelseantikvarie, Länsstyrelsen Blekinge presenterade slutsatser och resultat från projektet Gestaltning av kustskydd i världsarvet Örlogsstaden Karlskrona. Länk till rapporten: [Gestaltning av kustskydd i världsarvet örlogsstaden Karlskrona | Länsstyrelsen Blekinge \(lansstyrelsen.se\)](#)

Frågor kopplade till Länsstyrelsen Blekinges presentation:

Har man i projektet funderat på planerad reträtt?

Bedömningen har varit att Karlskrona kan inte behålla sina världsarvsvärden vid en reträtt.

Hur ser beslutsfattare på projektet? Som ett underlag och bl.a. input i klimatanpassningsplan.

Generellt positiva reaktioner- hur kommer vi vidare? Världsarvsorganisationen kan knyta samman arbetet. Parallellt pågår annat arbete med att skydda byggnader. Finns även andra aspekter på kustskydd än bara kulturarv.

Det finns många världsarv i andra länder längs kusten, har Unesco något att material att utgå ifrån?

I projektet har tagits fram en exempelkatalog med projekt från utlandet, även världsarv. Förslagen i projektet baseras också på lösningar från andra länder.

Sammanställning av gruppdiskussioner från fördjupad dialog:

- Kommunerna har kommit olika långt i arbetet med att klimatanpassa kulturarvet. Vissa har börjat upphäva planer som ligger lågt, dock ej kopplat till just kulturmiljö. Vissa planerar kustskydd. Andra har just påbörjat arbetet.
- I Ronneby arbetar man mest med ny bebyggelse, men en plan där kulturarv var i fokus är Saxemara båtvarv. Där har kommunen resonerat kring hur konsekvenserna blir över tid i och med antagandet av planen och hur de negativa konsekvenserna kan minska. Läs mer här: <https://www.ronneby.se/saxemara151>
- Sölvesborgs kommun har i ett projekt, Hällevik, tittat lite mer detaljerat på vilken typ utav åtgärder som är möjliga för kustskydd. Hällevik är ett fiskeläge där det finns en detaljplan, ett rökeri som behöver skyddas och tillfarten behöver skyddas. Möte har genomförts med markägare och föreningar för att informera och diskutera utformningen. Detaljplanen ska ut på en tredje granskning, med en mer detaljerad utredning och ett helhetsgrepp? Nyaste handlingar finns inte där ännu, men kommer att komma.

Utmaningar och möjligheter som lyftes i grupperna:

- Det finns utmaningar med att klimatanpassa utan att förvanska kulturmiljöerna
- Det finns möjligheter kopplat till gestaltning.
- En utmaning är vem som tar kostnaden?
- Kulturmiljösektorn är van att titta på långa tidsperspektiv, finns metoder – utnyttja!
- Man riskerar att göra för mycket nu och kanske skada värden. När i tid ska man anpassa och agera? Det finns ett behov av att invänta bästa möjliga skydd och teknik, men samtidigt går det inte att vänta för länge så att skada uppstår.
- Det behövs många olika kompetenser för att få olika perspektiv på frågorna. För att komma vidare, få kunskap, att kunna utbyta erfarenhet och kunskap med varandra
- Funderar på övrig bebyggelse som är skyddsvärd, men inte utpekad som byggnadsminne. Där är många fastighetsägare som är berörda.
- Hur hanterar vi de små fastighetsägarna?!
- Utmaning med PBL, som inte är flexibel i förhållande till att vi inte behöver så omfattande skydd i dagsläget och inte vet vad vi kommer behöva och när.
- råddighet över marken där skydden behöver göras
- Olika prioriteringar nationellt och kommunalt kring vad som behöver göras och när - t.ex. när det gäller infrastruktur som järnvägar och vägar, som är viktiga för helheten. Behov av mer samordning och samsyn mellan aktörer.
- Svårt att flytta kulturmiljöer som är knutna till havet.
- Kontinuiteten kan vara viktig. Vissa miljöer har flyttats över tid. Andra behöver vara kvar där de är.
- Problem att få med sig politiken- viktigt för att det ska genomföras och tilldelas pengar.

- Små kommuner har inte resurser att hålla sig ajour och behöver samverka i de här frågorna. Vid nya planer, bra med erfarenhetsutbyte, undvika dubbelarbete, värdefullt för små kommuner.
- Juridik m.m. utmaningar.